

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

SZAKMAI BESZÁMOLÓ
2010

Szakmai beszámoló

2010

Az elmúlt év értékelése sem kezdődhet azzal, hogy egy átlagos évet tudhatunk a hátunk mögött. A 2006-tól tartó évenkénti támogatáscsökkentés tovább folytatása, a gazdasági válságkörnyezet, a 2010. évi két ütemben történő jelentős (87 millió Ft., 100 millió Ft.) elvonás egy közintézménynél döntő fontosságú, amely alapjaiban határozta meg és alakította az intézmény munkáját, összteljesítményét.

Mindamellet a könyvtár arra törekedett, hogy az intézmény a működőképességét megőrizze, a korábbi kiegyensúlyozott gazdálkodás tovább folytatása mellett a szolgáltatásokat folyamatosan és zökkenőmentesen biztosítsa.

A pénzügyi források szűkössége nem tette lehetővé hogy a 2008-2013 időtartamra érvényes stratégiai terv időarányosan megvalósuljon. Legnagyobb gondot a máig megoldatlan terézvárosi könyvtárak integrálása és új épületben történő elhelyezése jelentette annak ellenére, hogy érvényes közgyűlési határozat született a feladat elvégzésére.

Kiemelt feladatunk volt a **Társadalmi Megújulás Operatív Programnak (TÁMOP)** vállalt feladatainak időarányos megvalósítása, a könyvtári portál megújítása és szerkezeti átalakítása, a nyitvatartási idő igazítása a könyvtárhasználók igényeihez, a minőségbiztosítás részeként a szolgáltatások fejlesztése, az ehhez kapcsolódó személyi, tárgyi, pénzügyi erőforrások hatékony felhasználása.

Ebben az évben is méltó módon megemlékeztünk az év jelentős évfordulóiról és részt vettünk a könyvtári szakma országos programjaiban. Így a FSZEK vállalta a 2010-es Internet Fiesta országos megszervezését.

Hálózatfejlesztés - strukturális változások

Régiós szerkezetfejlesztés

2010-ben a tagkönyvtári hálózatban alapvető változás történt. Az eddigi 4 régió helyett (Budai régió: I., II., III., XI., XII., és XXII. kerületi tagkönyvtárak, Észak-pesti régió: IV., V., VI., VII. és XIII. kerületi tagkönyvtárak, Dél-pesti régió: IX., XVIII., XIX., XX., XXI. és XXIII. kerületi tagkönyvtárak, Kelet-pesti régió: VIII., X., XIV., XV., XVI. és XVII. kerületi tagkönyvtárak) 2010. július 1-től a Központi Könyvtár mellett az 50 tagkönyvtárat három régió fogja össze:

1. régió: I., II., III., V., IX., XI., XII. és XXII. kerületi tagkönyvtárak (16)
2. régió: IV., VI., VII., XIII., XIV., XV. és XVI. kerületi tagkönyvtárak (19)
3. régió: VIII., X., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. és XXIII. kerületi tagkönyvtárak (15)

A régiós szerkezetfejlesztés zökkenő- és probléma mentesen ment végbe az egész hálózatban. Az új felállású régiók könyvtáraiban a nyitva tartási időt egységesítettük a területi lefedettséget, a könyvtárak folyamatos üzemeltetését, a munkaerő kihasználtságot szem előtt tartva. A tagkönyvtárak szolgáltatási struktúráját felülvizsgáltuk, az állomány alakításával és a szolgáltatások „terítésével” valamennyi tagkönyvtár lehetőségeinek maximális kihasználására törekedtünk.

A kisforgalmú **III/1. San Marco utcai könyvtárunk** szolgáltatásait integráltuk a Fő téri könyvtárunkba, és a **XI/4. Bazsalikom utcai könyvtár** kerületi működtetésbe került.

Új tagkönyvtár létesítése

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 270 m² alapterületen új, korszerű tagkönyvtárat létesít az Újlipótvárosi Közösségi Házban. 2010. április 6-án Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzata az Angyalföld - Újlipótváros - Vízfogó Vagyonkezelő Zrt. és a Magyar Építő Zrt. közreműködésével ünnepélyes alapkö-letételi ünnepséget rendezett, a leendő **Újlipótvárosi Közösségi Házban** (Budapest, XIII. Pannónia utca 88-90.). A közösségi házban helyet kap majd egy 600 férőhelyes rendezvényterem, nyugdíjasklub, fitness-terem, étterem is.

Az egyesült Pannónia utcai könyvtár és a Radnóti Miklós Könyvtár (Tátra u.) várható átadása 2011. első negyedévben lesz.

Felújítások

2010. áprilisától kezdve fokozatosan „megújult” a **IV/1. Király utcai könyvtár** olvasószolgálati övezete, ami egyszerűsítette a napi, üzemszerű működést/működtetést.

Az átépített **XXI/5. Vénusz utcai könyvtár** 2010. december 13-án került átadásra. Több, mint 300 m²-en, megszépült könyvtári terekkel, új szolgáltatásokkal, valamint egy kellemes teázó-kávézóval változatlan nyitva tartás mellett várja az olvasókat.

Ebben az évben került sor a **XIII/4. Lehel utcai könyvtár** teljes körű felújítására, amelynek átadására 2011. január 21-én, a Magyar Kultúra Napja alkalmából ünnepélyes keretek között kerül sor.

Központi szolgáltatások

A. Informatika

1. Az év kiemelt fejlesztései

- A TÁMOP-3.2.4-08/1/KMR-nyertes pályázatban megfogalmazott szolgáltatás-fejlesztés – az integrált könyvtári rendszer és portál korszerűsítése megkezdődött.
- Új iktatórendszer bevezetése.
- Elektronikus fizetési meghagyás (FMH) bevezetése digitális aláíró szoftverrel, központi iktatással.
- A Központi könyvtár e-olvasótermében szoftverkulcsos rendszerre átállás.
- A FSZEK-VPN hálózat korszerűsítése
- Vénusz utcai tagkönyvtár felújításakor információs torony üzembe helyezése.

2. A FSZEK informatikai rendszerének üzemeltetése

- A központban LAN felügyeletet, tűzfalrendszert, 53 telephelyünkön az Internet-szolgáltatást külső szolgáltatóval együttműködve biztosítjuk (outsourcing).
- A portál-szerver üzemeltetését külső partnerünk saját szerverparkjáról biztosítja. 8 tagkönyvtárban vezeték nélküli hálózati eszközök integrálása
Az Etele úti könyvtárunkban az UPC-hálózatra álltunk át.
- Központi szolgáltatásokat biztosító 23 db szervert üzemeltetünk:
- Rendszeresen frissítettük a publikus szakgyűjteményi adatbázisokat Textár állományokból biztosítva a növekmények publikálását.
- Távmenedzsmenttel naponta segítettük a szolgáltatást (hibaelhárítás, telepítés, nyomtatók illesztése), 1200 hibaelhárítás történt táv-bejelentkezéssel a tagkönyvtári számítógépekre.
- Office2007 irodai programcsomag került bevezetésre.

- Az informatikai vonatkozású közbeszerzések (Corvina, portál, FMH, eszköz- és szoftverek, RFID) és egyéb beszerzések (vírusvédelem, Sun-Silver support, UPC) szakmai támogatását biztosítottuk: piackutatás, eszközök feltérképezése, javaslat a beszerzésre.

3. A könyvtári munkafolyamatok informatikai háttérének biztosítása

a. Könyvtár-informatikai feladatok

- Szakmai munkacsoportok: honlap, circ, támop, sziget, referens, - munkájában részt vettünk.
- Új régiós felosztással kapcsolatos adat-módosításokat végeztünk a Corvinában és a honlapon.
- szakmai anyagokat előkészítettük, a közbeszerzések szakmai dokumentációját összeállítottuk, koordináltuk a fejlesztéseket.

b. Corvina integrált könyvtári rendszer gondozása

- Budapest bibliográfia konverzióját készítettük elő Textarból Corvinába.
- Egyedi lekérdezéseket definiáltunk – kölcsönzési / adatbázis-használati, állomány megoszlási.

c. Belső és külső kommunikáció

Honlap fejlesztési feladatok: a szolgáltató szerverére került át a honlapunk;

- Tudásdepó Expressz alportál indítása: január.
- Főoldalak és intranet menüinek menedzselése, cikkek kiajánlása, szerkesztése, szerkesztők munkájának koordinálása, ellenőrzése,
- Új régiós felosztással kapcsolatos feladatok végzése, oldalak átszervezése.
- Fejlesztések, új alkalmazások tesztelése
- A honlap statisztikát júniustól a Google-Analitics szoftverrel biztosítjuk.

4. Felhasználóképzés olvasók és munkatársak számára

oktatótermünkben általunk szervezett honlapszerkesztői konzultációt tartottunk.

B. Szerzeményezés és feldolgozás

1. Gyűjteményfejlesztés

2010-ben 76 591 db dokumentummal gyarapodott, 114 917 db dokumentummal csökkent az állomány. Az adatbázisban 2 666 617 példány szerepel, a Budapest Gyűjtemény csoportos naplójában 551 140 db kisnyomtatvány és 2 db metszet. A FSZEK állományában lévő dokumentumok 2010. december 31-én: **3 217 759 darab.**

A leltári állomány példánytípusok szerinti megoszlása a következő:

Könyv	2 267 514
Időszaki, sorozat	101 364
Mikrofilm	3 933
Nyomtatott zenei dokumentum	53 220
Kartográfiai dokumentum	6 208
Oktatócsomag	5 510

Nyelvi CD	1 105
Hangzó CD	116 633
Audio-kazetta	6 409
Bakelit lemez	10 253
Hangoskönyv különféle hordozón	17 010
DVD	39 748
VHS	16 952
Diafilm	1 611
Grafika, metszet	1 749
Digitális képdokumentum	5 552
CD-ROM	11 848
Kisnyomtatvány, plakát, fotó	551 140
Összesen	3 217 759

Vétel: Az adatbázisba, a tárgyévben bekerült művek közül 62 149 darab dokumentum származott vételből, értéke: 177 662 762 Ft.

A magyar nyelvű könyvek beszerzésére kiírt közbeszerzési pályázatot 2010-re is a Líra Könyv Zrt. nyerte. Tőlük 52759 darab könyvet vásároltunk nettó 85 860 161 Ft értékben.

Az idegen nyelvű szakkönyvek beszerzését 2010-ben is a Prospero Kft. bonyolította. A Libra Books Kft.-nél 30% kedvezménnyel vásároltunk oktatócsomagot, könnyített olvasmányokat, szépirodalmat.

CD vásárlás: 2 234 db cd-t vásároltunk, a gyarapításra fordított összeg 4 462 ezer Ft

DVD vásárlás: 3 363 db, állománygyarapításra fordított összeg 10 710 ezer Ft

Hangoskönyv vásárlás: 996 db, állománygyarapításra fordított összeg 1 297 ezer Ft

Kotta vásárlás: 484 db, gyarapításra fordított összeg 2 241 ezer Ft

CD-ROM, DVD-ROM: gyarapodás 352 db (CD-ROM oktatócsomag részeként), 23 db DVD-ROM-ot vásároltunk a Központi Könyvtár részére, 362 400 Ft értékben

Dia vásárlás: 325 darab 247 860 Ft értékben (ebből 2010-ben fizetett: 85 488 Ft),

Bkisnyomtatvány gyarapítására 558 760 Ft-ot fordítottunk.

Elektronikus dokumentum: adatbázisok előfizetésére (2010-2011. évekre) 14 436 ezer forintot költöttünk.

Az adatbázisba 10 918 darab mű került be ajándékként, értéke: 23 49 035 Ft.

Jelentősebb adományozóinktól kapott dokumentumok: intézmény: Francia Intézet – 230 darab, British Council - 69 darab, magánszemély: Sólyom László – 2500 darab. (Ez utóbbi állományba vétele 2011-ben történik, az adatbázisban még nem szerepel.)

Kötelezpéldányként 2 267 darab dokumentum, 6 445 162 Ft értékben került be az adatbázisba, ebből bekötött folyóirat 415 db.

Belföldi és külföldi folyóiratok

Kurrens időszaki kiadványok száma 2010-ben: Belföldi címek száma: 456, Külföldi címek száma: 156, Példányok száma összesen: 2 419. Digitális formában 118 folyóirat elérését biztosították a szállítók, valamint az EMIS adatbázisból 2010. november 1.-től 625 forrás

érhető el, amiből 85 gyűjtőkörünkbe tartozó – az adatbázisban önállóan is feltárt - időszaki kiadvány. Összes kurrens digitális folyóirat: 196.

A 2011-es folyóiratok beszerzésére 2010-ben is közbeszerzési eljárást kezdeményeztünk. A külföldi folyóiratok nyertes ajánlattevői a Minerva - EBSCO és a SUWECO lett. A belföldi folyóiratokra kiírt eljárás nyertes ajánlattevői a Magyar Posta és a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. (A folyóiratok ajánlati ára összesen: 31 839 029 Ft.)

Költségvetési előirányzatból, érdekeltségnövelő támogatásból, helyi önkormányzatok támogatásából és az ODR keretében összesen 162 997 059 forintot költöttünk, melynek megoszlása a következő:

	Felhasznált összeg (ezer Ft)	Előirányzat és támogatás összesen (ezer Ft)
Könyv	96 519	93 447
Kotta	2 241	2 000
CD + hangoskönyv	5 760	5 225**
DVD	10 710	12 153**
Folyóirat	32 520	35 900
Egyéb (elektronikus, dia, kisnyomtatvány)	15 247	15 000
Összesen	16 2997	163 725

** = az éves bevétel 70 %-a.

Támogatások: Az ODR keretében beszerzendő dokumentumokra 4 100 ezer forintot kaptunk az OKM-től, amelyet 2010.12.31-ig elköltöttünk, elsősorban magyar nyelvű szakkönyvekre. A régiók könyvtárai 8 419 ezer forint önkormányzati támogatást kaptak, mindezt kiegészítette a 2010-re is kapott 17 169 ezer forint érdekeltségnövelő támogatás. Az OKM-től az Országos Idegennyelvű Könyvtár közvetítésével nettó 600 ezer Ft támogatásban részesültünk nemzetiségi könyvellátásra. 2010-ben fejeződött be a Külügyminisztérium Európai Uniós könyvek beszerzésre biztosított támogatásának felhasználása.

2010-ben 114 917 db dokumentumot töröltünk az adatbázisban, 94 721 133 Ft értékben, a törlés oka legtöbbször a selejtezés (59 979 db), és főleg könyvet vontunk ki ebből az okból.

Előkészítettük év közepén a régiós átállást, 4 régióról 3 régióra, a szerzeményezési modulban a szükséges módosításokat elvégeztük. Eredményesen pályáztunk az NKA-nál 2011-re a börtönkönyvtárak (BFB és IMEI) állományának fejlesztésére.

2. Feldolgozás

A FSZEK adatbázisa 2010-ben 32 600 új rekorddal gyarapodott. Ebből 23 667 rekordot az SZFO feldolgozó csoportja, 3 520 rekordot a Gyűjtemények feldolgozói készítettek, és 5 413 képrekord került be a katalógusba megbízási szerződéssel külön munkaként a TÁMOP pályázat keretében.

Rekordkiegészítés, retrospektív feltárás: Az osztályon készített 23 667 új rekord mellett 10 050 rövid leírás (könyvrekord: 6 000, kotta leírás: 2 850, CD leírás: 1 200) kiegészítése történt, és 12 000 könyvrekordot egészítettünk ki szakjelzettel.

A retrospektív feltárás keretében új feladatként vállaltuk fel a Zenei gyűjtemény hiányos leírású CD lemezeinek kiegészítését és a gyűjteményes lemezek tartalmának feltárását. Ezt a munkát és a gyűjteményes kották tartalmának feltárását az idei évben a Zenei gyűjteményből átküldött dokumentumok alapján végeztük.

Adatbázis javítás:

- 2010-ben befejeztük az adatbázis 2008-as újraindexelése során előkerülő hibás rekordok javítását (kb. 3 000 rekord).
- Folytattuk a napi munka során előforduló besorolási adatok (elsősorban a személynevek) egységesítését, felülvizsgálatát, javítását.
- Kb. 1 000 rekordot töröltünk az adatbázisból. (Példány nélküli hiányos, feleslegesnek bizonyuló korábbi rögzítések.)
- Folytattuk a korábban rövid leírással rögzített folyóiratrekordok felülvizsgálatát, javítását. (Kb. 1 000 rekord.)

Gazdálkodás

Bevételek alakulása

Intézményi működési bevételek

Intézményünk eredeti előirányzata az év folyamán nem változott.

A beszámolási időszak bevételeinek alakulását jelentősen befolyásolta a gazdaságban tapasztalható, recesszióból következő fizető képes kereslet változása. Ugyanakkor a nem hagyományos dokumentumok kölcsönzése területén több éve tapasztalható használói szokás változás különösen felerősítette bevételeink módosulásának mértékét. Így miközben a beiratkozási díjak a tervezettnél megfelelően alakultak és a késedelmi díj 78 milliós forgalma 110 %-on teljesült, a nem hagyományos dokumentumok kölcsönzése még a várt és így tervezett csökkenést is jóval meghaladóan alig 69 %-os volt. E tételen realizált 30 milliós forintos bevétel, - tekintettel a dokumentum beszerzésre visszaforgatott 60 % mértékre is - kiemelt jelentőségű bevételből egyre marginalizálódó bevétellé süllyed, süllyedt vissza. A fénymásolási bevételek a fent leírt okokból következően szintén 20 %-kal elmaradtak a tervezettől. A klasszikus könyvtár szakmai szolgáltatások közül egyedül az internet-szolgáltatás hozta a tervezettnél megfelelő mértéket.

Az egyéb sajátos bevételek között kiemelkedő a helyiség bérbeadások díja, mely a tervezettet közel

20 %-kal meghaladva 28 millió forint bevételt eredményezett.

A vállalkozási bevételek között a központi épületben működő kávézó árstruktúrája következtében - mivel a kialakított árrés a 70 ezer idejáros (kispénzű) használó érdekeinek figyelembevételével történt - ugyan nem realizálódott jelentős haszon, de a rendkívül népszerű szolgáltatás eredménye a használói komfort színvonalát mindenképpen emelte, miközben volumene meghaladta a 33 milliót.

A vállalkozási bevételek relatíve magas eredményt produkáló eleme a központi könyvtár épületében található terek hasznosításából származó „rendezvényi bevétel”. A néhány órás rendezvények, illetve filmforgatások céljára hasznosított műemlékvédelmi terület ez évben is jelentős 14,5 milliós bevételt hozott. Az intézményi egyéb sajátos bevételek között kimutatott bérleti díjak az átmenetileg kiadható helyiségek és a volt könyvtárépületek bérbeadásából származnak. Az így realizált bevétel a tervezettet 20 %-kal meghaladóan 28 millió forinttal teljesült.

Bankkamat bevételeink az előirányzattal egyezően megközelítették a 21 milliót.

Működési célú pénzeszköz átvétel államháztartáson belülről

Közhasznú munkavállalók foglalkoztatására terveztünk 5 millió forintot, a realizált bevételünk ehhez kapcsolódóan 9 millió forint, mely a körültekintő munkaerő gazdálkodás eredménye. A kerületi önkormányzatok összességében 10,5 millió forinttal támogatták működésünket. Államháztartáson belülről további 10,7 millió forintos bevételt realizáltunk.

Támogatás értékű működési bevételeket 75 000 ezer Ft értékben terveztünk, mely az év során 38 346 ezer forint értékben teljesült.

2009. évben az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programja (TÁMOP) keretében benyújtott projekttervünk támogatást kapott. A projekt címe: „Összehangolt könyvtári szolgáltatásfejlesztés és az olvasáskultúra, valamint a digitális írástudás terjesztését támogató programsorozat lebonyolítása a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban”. A pályázati projektidőszak: 2009. szeptember 1. - 2011. június 30. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár számára megítélt pályázati támogatás: 95 930 570 Ft. Intézményünk részére ez ideig átutalt támogatás: 41 538 ezer forint.

A pályázat keretében informatikai fejlesztéseket és szolgáltatásfejlesztési programot valósítunk meg. A szolgáltatások fejlesztéséhez a könyvtári portál és a Corvina integrált könyvtári rendszer továbbfejlesztésére - gépi katalógus megújítására - szakmai team dolgozott ki fejlesztési koncepciót. A projektben meghatározott feladatok teljesítéséről az e célra létrehozott <http://tudasdepo.fszek.hu> alportálunkon tesszük közzé az aktuális információkat. A támogatás lehívásával kapcsolatos sorozatos anomáliák következtében messze elmaradó összeg, 8 millió forint összeg került elszámolásra.

Működési célú pénzeszköz átvétel államháztartáson kívülről

Eredeti előirányzatunkban szereplő 1 milliós bevételi tervünkéből 656 ezer forint teljesült.

Kisebbségi támogatások folytak be alapítványoktól és magánszemélyek adományaiból.

Felhalmozási és tökejellegű bevételek

Előirányzatunkban 1 millió forint bevételt terveztünk használt, selejtezett eszközök értékesítéséből. Az e címen realizált bevétel 945 ezer forint, mely elavulttá vált informatikai eszközeink értékesítéséből származik. Az év során komoly mértékű támogatást kaptunk a XXI. kerületi Önkormányzattól a Vénusz utcai könyvtárunk felújítására és eszközeinek fejlesztésére, 14,5 millió forint mértékben. A Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága 3,5 millió forinttal támogatta eszközfejlesztéseinket.

Támogatások

Felügyeleti szervek támogatás alakulása

Eredeti előirányzatként 1 755 699 ezer Ft működési célú támogatással és 10 500 ezer Ft felújítási céltámogatással indult költségvetésünk.

A működési támogatások év közben 50 900 ezer forinttal módosultak, mely összeg a központi kereset kiegészítés járulékokkal növelt kiadásának fedezete.

Az önkormányzatok érdekeltségnövelő támogatására biztosított állami forrásból egyre csökkenő mértékben 17 169 ezer Ft támogatást kaptunk. Az évet 1.524 ezer Ft le nem utalt támogatással zártuk.

Az év során az előirányzott működési támogatások a meghatározott ütemben, és az év közben jóváhagyott mértékben, folyamatosan leutalásra kerültek.

Pénzforgalom nélküli bevételek

Pénzforgalom nélküli bevételként a 2009. évi pénzmaradványból 459 097 ezer forintot terveztünk előirányzatként, melynek realizálása közgyűlési jóváhagyással az alábbi bontásban megtörtént:

Személyi kiadásokra és járulékaikra 123 695 ezer Ft-ot,

Dologi kiadásokra	260 252 ezer Ft-ot,
Saját beruházásra	58 350 ezer Ft-ot,
Célfelújításra	16 800 ezer Ft-ot forintot terveztünk.

Kiadások alakulása

Intézményi működési kiadások alakulása

A beszámoló időszak eredeti előirányzatai a 2010. évi 94 277 ezer Ft-os támogatás elvonást, dologi csökkentésként szerepeltették. Mindeközben intézményünk a várható elvonások fedezeteként létszám és így bér és járulék megtakarítást hajtott végre. Azonban a bejelentett 25 fős létszámcsökkentés eredményeként felszabaduló összeg helyett az elvonás a dologi kiadásokat sújtotta. A fenti anomália reparálására 81 879 ezer Ft-tal növeltük dologi előirányzatainkat és csökkentettük személyi juttatások és járulécai előirányzatának összegét.

Az év folyamán a felügyeleti szerv részéről kereset-kiegészítés címén 50 708 ezer Ft, érdekeltségnövelő támogatás címén 17 169 ezer Ft, főigazgatói jutalom fedezetére 1 524 ezer Ft-tal módosult kiadási előirányzatunk.

Saját hatáskörben a fent leírt bér-dologi reparáción felül a 2009. évi pénzmaradvánnyal változtak előirányzataink 459 097 ezer Ft-tal. A 2009. évi pénzmaradvány döntő hányada egy újból megnyíló, kiadásokat terhelő előzetesen felszámított ÁFA visszamenőleges igénylésének érvényesítéséből származott.

Évről évre csökkenő bevételeink ellenére, erőforrásaink optimalizált kihasználásával, ebben az évben is folyamatosan törekedtünk a stratégiai tervben meghatározott céljaink teljesítésére, szolgáltatásaink folyamatos megújítására, korszerűsítésére.

Személyi kiadások és járulékok

Eredeti előirányzatunk a személyi kiadásokra 1 291 453 ezer forint, a személyi kiadások járulékaire, pedig 366 530 ezer forint, 468 fős létszámterv mellett.

Az itt leírt létszámterv a költségvetési évre kezdeményezett 25 fős létszámcsökkentés következménye. Az előirányzat, a 2009. évi kereset-kiegészítésen felül a fent már leírt elvonás átcsoportosítás 64 milliós mértékével, valamint a pénzmaradvány terhére 111 395 eFt-tal növelve korrigálódott. Az így változó előirányzatok tartós elem hiányában nem biztosították saját hatáskörű béremelés lehetőségét, azonban átmeneti bérmegtakarításaink terhére átlag másfél havi jutalom kifizetését tették lehetővé.

A 436 fős átlagos statisztikai létszám mellett a fluktuáció csak látszólagos, elsősorban a közhasznú foglalkoztatásnak és a nyugdíjba vonulásoknak tudható be. Az elmúlt évek viharos fluktuációs adataihoz képest mind az intézményi bérezési lehetőségek, mind a szakmai munkába állási lehetőségek hatásaként az állomány változása erősen lecsendesedett.

Dologi kiadások

Költségvetésünk reálértéke évről évre rosszabb feltételeket biztosít Intézményünk számára, mindazon túl, hogy abszolút mértékben is jelentős csökkenésekkel kellett számolnunk. Helyzetünket jól szemlélteti, hogy még az elmúlt 10 évben bevételi előirányzataink 120 %-kal nőttek, dologi előirányzataink növekedése alig haladja meg a 63 %-ot, miközben az energiatakarékossági intézkedésekkel folyamatosan javított, de az egységárák tekintetében nem befolyásolható energiaköltségek 235 %-kal nőttek. Az itt leírtak eredménye, hogy szinte minden kiadási tétel drasztikus reálérték csökkenést szenvedtünk el, melyek közül a legfájóbb a könyvtári dokumentum beszerzések előirányzata, mely 10 év alatt nominális értéken is 70 %-ára esett vissza.

A tavalyihoz képest 10%-kal kevesebb a kiadási előirányzatunk a dologi kiadások során. Az utóbbi években folyamatosan törekedtünk dologi kiadásaink racionalizálására, minden területen takarékosági intézkedéseket vezettünk be. Sajnos az idei évben ez már nem

mutatkozott elegendőnek, így a dologi előirányzat növelése elengedhetlenné vált. Mivel külső forrás ehhez nem volt biztosított, előirányzataink belső átcsoportosításával javítottunk a kialakult helyzeten. Az elmúlt évben 25 fővel kellett csökkenteni létszámkeretünket ahhoz, hogy dologi kiadásainkra átcsoportosíthassunk személyi előirányzatunk terhére. Ennek megfelelően a személyi juttatásainkat 64 472 ezer forinttal, a járulékokat 17 407 ezer forinttal csökkentettük, így összesen 81 879 ezer forinttal tudtuk emelni dologi kiadásaink fedezetét. Az érdekeltség növelő támogatást – 17 169 ezer forint összegben – dologi előirányzat növelésére, ezen belül 70 %-át dokumentumok beszerzésére, 30 %-át kis értékű tárgyi eszközök beszerzésére irányoztuk elő. Ennek a támogatási formának jelentősége rendkívüli, mivel semmilyen más forrásunk nincs az előirányzat kiegészítésére. Jóváhagyott pénzmaradványunkból az előirányzat módosításokat 113 340 ezer forint értékben szakmai anyagbeszerzés (elsősorban könyvtári dokumentumok, könyvek beszerzési keretének) növelésére, valamint a könyvtári tevékenység színvonalasabb ellátása érdekében, az informatikai háttér biztosítását szolgáló informatikai eszközök, könyvtári berendezések keretének növelésére terveztük.

A dologi kiadásokon belül a készletbeszerzés 85 %-ban, a szolgáltatások kiadásai, pedig 95 %-ban realizálódtak. A készletbeszerzések, ill. az eszközbeszerzéseket jellemző módon közbeszerzési eljárás keretében bonyolítja intézményünk. Közbeszerzési eljárás keretében bonyolítjuk a könyv és folyóirat beszerzéseket is, mivel ennek eredményeként a kereskedelmi ár alatt vásárolunk könyveket és kedvezőbbek a kül- és belföldi folyóiratok beszerzési árai is. Törekvéseink ellenére egyre szűkösebb a beszerzési példányszám, és a csökkenő keretek az állomány sokszínűségének romlását eredményezik.

Szolgáltatási kiadásaink szinte valamennyi területen kedvezően alakultak, túllépés sehol nem tapasztalható. Dologi költségvetésünk jelentős eleme az energiaköltség kiadás. Az utóbbi évek következetes és folyamatos energia megtakarítási intézkedéseinek eredményeként a kiadások stagnálnak, a tervezettnél megfelelő szinten stabilizálódtak.

Működési célú pénzeszköz átadás áht-n kívülre

Ezen a jogcímen a KKDSZ FSZEK Helyi Szervezete részére történt átutalás 450 ezer forint értékben, teljes mértékben felhasználva az engedélyezett keretösszeget.

Felújítási kiadások

Célfelújításként az eredeti előirányzatban 10 500 ezer forint összegben a XIII. Lehel u. 31. sz. alatti könyvtár felújítása szerepel. Az előző évi jóváhagyott pénzmaradványból irányoztuk elő a Budapest XXI. ker. Vénusz u. 2. sz. könyvtár felújítását 16 800 ezer Ft összegben. Az engedélyokirat szerinti belső felújítási munkák elkészültek, a műszaki átadás-átvételi eljárást lezártuk, az üzembe helyezés megtörtént. További kifizetés a felújítási előirányzat terhére nem várható. Fel nem használt előirányzat bruttó 5,65 millió forint. A felújított terület egy a fővárosi és kerületi önkormányzat között létrejövő megállapodásnak megfelelően az eredetileg is használt területen kívül jelentős alapterület növekményt is tartalmazott. A sorozatos anomáliák következtében 1 éven át húzódó „szerződés-kötés eredményeként” közel bruttó 4 millió forintot intézményi forrásból fizettünk ki, miközben 5,65 millió forint előirányzati maradvány keletkezett.

Intézményi beruházási célú kiadások

Ez évben építési beruházás előirányzat hiányában nem indul.

Saját hatáskörű eredeti beruházási előirányzatunk bruttó 38 400 ezer forint. A pénzmaradványból lehetőségünk volt az előirányzat növelésére 75 020 ezer forint értékben, valamint kapott támogatás miatt további 16 670 ezer forinttal emelkedett a beruházásra fordítható előirányzatunk. Így a bruttó saját beruházási keretünk 113 420 ezer forint lett. Állományvédelmi kapukra, informatikai eszközökre, egyéb könyvtári eszközökre, valamint a TÁMOP pályázat keretében a könyvtári szolgáltatást támogató integrált rendszer és a portál

fejlesztésére fordítottuk az összeg 60 %-át, a fennmaradó részből a következő évi terveinket kívánjuk megvalósítani a pénzmaradvány jóváhagyása esetén. Építés jellegű kifizetések nem történtek.

Pályázatok

Az előző évekhez hasonlóan sikeresen vettünk részt különböző pályázatokon az anyagi erőforrások biztosítása érdekében (az Oktatási és Kulturális Minisztérium/Nemzeti Erőforrás Minisztérium, a Nemzeti Kulturális Alap és a Fővárosi Önkormányzat, a Balassi Intézet pályázatai) és támogatást kaptunk állománygyarapításra, érdekeltségnövelésre, könyvtárközi kölcsönzés működtetésére, régi és ritka könyvpéldányaink restaurálására. Szakmai és gyerekprogramok, koncertsorozatok és nagyobb lélegzetű kiállítások szintén pályázati támogatásból valósultak meg. Internet- és könyvtárhasználati tanfolyamainkat is pályázati forrásokból finanszíroztuk. Elnyertük a Szociális és Munkaügyi, valamint a Külügyminisztérium célzott támogatását is.

A **TÁMOP-3.2.4-08/1/KMR-2009-0007** számon nyilvántartott nyertes pályázatunk lehetőséget teremtett ebben az évben még több színvonalas és egyedi rendezvény megtartására. A TÁMOP projekt költségvetéséből több alprojekt pénzügyi forrása volt biztosítva a 2010-2011. években. A pályázati támogatást a tervezett ütemezésnek megfelelően használtuk és használjuk fel. A több hónapon át tartó TÁMOP rendezvények (Családi szombatok, olvasási tréningek, médiaismereti foglalkozások, nyári napközis táborok és tábori foglalkozások, adatbázis bemutatók és programok, konferenciák, vitasorozatok, mentori szolgálat, olvasás-fejlesztési programok, használók számára Internet és orientációs foglalkozások, nép- és világ-zenei adatbázis fejlesztése) az olvasáskultúra fejlesztését, az informatikai és szolgáltatásfejlesztést célozták.

Ennek keretében egy teljesen új szolgáltatás, mentori szolgálat indult a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban veszélyeztetett élethelyzetű fiatalok számára, kiemelten hátrányos helyzetű a családi nevelésből kiszorult, gyermekvédelmi szakellátásban élő tizenévesek és a nevelőintézetből kikerülő fiatal felnőttek csoportjának.

Humán erőforrás

A **kulturális szakemberek képzése** tekintetében a 2010. évben a korábbi kedvezőtlen tendencia tovább folytatódott, mindösszesen 4 főt tudtunk az év első felében beiskolázni különböző továbbképzésekre. Ennek összege: 210 000 Ft volt.

További kedvezőtlen fordulat, hogy a hétéves továbbképzés a 2010-es évben forráshiány miatt felfüggesztésre került, ami számunkra e képzési lehetőség teljes megszűnését jelentette. Ezzel jelentősen beszűkült az intézményünk képzésre, továbbképzésre fordítható anyagi erőforrása.

Tekintettel arra, hogy az intézmény érdekeit szolgáló ismeretfejlesztő képzéseken a kollégák részvételét lehetővé kell tenni, így saját forrásból került fedezésre 7 fő szakmai továbbképzése mintegy 500 000 Ft összegben.

2010-ben is rendelkezésünkre állt a forrás a TÁMOP pályázat keretében történő képzésre. Itt élve a képző intézmények által nyújtott engedmény lehetőségével plusz 2 fő képzésére nyílt lehetőség, így összesen 13 fő szerezhettek új ismereteket.

Oktatás

2010. júliusában első alkalommal tartottunk záró vizsgát a segédkönyvtáros képzésben (22 fő).

A megnövekedett adminisztráció és a hallgatókat terhelő háromnapos vizsga akadályait sikeresen vettük és elmondhatjuk, hogy a vizsgára jelentkezett hallgatók hiánytalanul sikeres vizsgát tudhattak maguk mögött.

2010. szeptemberében újra elindítottuk a képzést, melyet nagy érdeklődés előzött meg, így 35 fővel folyt –és folyik a képzés új helyszínén, a Közraktár utcai oktatóhelyiségben, melyet felszereltünk az oktatáshoz szükséges eszközökkel, beleértve az Internet szolgáltatást is.

Kiss Balázs a Bíró Mihály utcai könyvtár könyvtárosa ösztöndíjat kapott a Külügyminisztérium Oktatási és Kulturális Irodája által szervezett 2010. június 21. és július 9. között sorra kerülő Nemzetközi Látogatási Programon való részvételre, amelynek címe „Amerikai Könyvtárak”.

Humán erőforrás: munkakörtervezés

A hatékony munkavégzéshez a munkakörök kialakítása, a feladatok pontos meghatározása elengedhetetlen, hiszen a dolgozóknak tudniuk kell, hogy mi az intézmény elvárása, milyen feladatokat kell végezniük, és mi az, ami számon kérhető rajtuk. Ennek érdekében az intézmény a munkaköri leírásokat aktualizálás céljából felülvizsgálta, és a szükséges módosításokat elvégezte.

Kiválasztás

2010-ben nyolc pályázati kiírást tettünk közzé, ebből sikertelenség miatt egyet még kétszer, egyet pedig egyszer meg kellett ismételni. Általános tapasztalat, hogy a munkaerőpiac jelenlegi kedvezőtlen állapota miatt a pályázati kiírás feltételeit nem figyelembe véve is kerülnek „próbálkozások” az adott munkakör betöltésére.

Ebben a pályázattal ciklusban a leggyakoribb kiválasztási módszerként a felvételi elbeszélgetéses pályázat elbírálást alkalmaztuk, ahol elengedhetetlen fontosságúnak tartottuk:

- a szakképesítést, mely a szakmai tudás kifejezője,
- a jó kommunikációs képességet,
- az önálló munkavégzés képességét,
- a kapcsolatteremtő készséget,
- kompetenciát a számítástechnikai ismeretekből,
- a szakmai tapasztalatot.

Javadalmazás és ösztönzés

Sajnos a közalkalmazottak javadalmazási rendszere alacsonyabb jövedelmeket állapít meg, mint pl. a versenyszférában, vagy a köztisztviselői szférában foglalkoztatottaknak, ezért az intézmény **munkáltatói döntésen alapuló kiegészítéssel, év végi teljesítmény alapú jutalommal**, valamint a könyvtári napon átadott **kitüntetéssel, dicsérettel motiválta munkatársait**.

A munkatársak megbecsülésének, munkahelyi közérzetének javítását szolgáló intézkedésként 2010. évben a FSZEK az intézményi szakszervezettel egyeztetve minden jogosult munkatársa számára egyéni igényeiknek megfelelően, a számukra legoptimálisabb összetételben **választhattak a béren kívüli juttatási** elemek közül 72 000 Ft értékben. Ezt az intézmény a második félévben 60 000 Ft-tal kiegészítette. Az egyes juttatásokat terhelő adót szintén az intézmény vállalta át. Ez a juttatás kiterjedt a FSZEK határozatlan és határozott idejű, teljes és részmunkaidőben foglalkoztatott közalkalmazotti, valamint közhasznú foglalkoztatotti jogviszonyban álló dolgozókra is időarányosan.

Intézményi fluktuáció

2010-ben 80 munkavállaló lépett be (ebből a 21 fő közhasznú), 75 fő a kilépettek száma, amelyből 8 a nyugdíjba vonuló. A fluktuáció ráta: 15,46.

A 2005. évi LXXXVIII. törvény lehetőségével élve közérdekű önkéntes tevékenység keretében 4 főt foglalkoztattunk.

Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés a 2010. évi ellenőrzési ütemtervében meghatározott feladatokat maradéktalanul végrehajtotta. Az ellenőrzés fókuszában a megvalósult beruházások pénzügyi ellenőrzése, az átfogó pénzügyi ellenőrzés, és a rendkívüli munkavégzés szabályainak ellenőrzése szerepelt. A belső ellenőrzés feladatellátása során hangsúlyt helyezett a belső szabályzatok felülvizsgálataira is. 2010. évben összesen 21 vizsgálatot folytatott le, melyből a kisebb jelentőségű vizsgálat száma 12 volt. A vizsgált területeket tekintve 43 olyan javaslat született, melyekre az intézmény elkészítette az intézkedési tervét. A megfogalmazott feladatok többségét elvégezték. Néhány témában a határidők 2011. évre történő módosítását kérték.

Elláttuk a szabályszerűségi ellenőrzés keretébe sorolható AV dokumentumok állományának, és állomány kivonásának ellenőrzését is. Az AV dokumentumok leltározására összesen, 24 alkalommal került sor. A könyvvállomány teljes körű leltára, összesen 10 könyvtárnál történt meg. Állomány kivonások ellenőrzésének száma 218.

A belső ellenőrzés igény szerint folyamatos szakmai konzultációt biztosított az intézményi könyvtárak pénzügyi tevékenységének ellátásához, a pénzügyi vonatkozású átadás-átvételekhez. Szakmai véleményt adtunk a belső szabályzatok módosításához, és új szabályzatok kidolgozásához. A gazdálkodásra vonatkozó kötelező és egyéb szabályzatok módosításához, elkészítéséhez, az aktuális ellenőrzések során adtunk segítséget.

Az elvégzett ellenőrzések minden esetben kockázatelemzésen alapultak, e módszerrel teljesen feltérképeztük az intézmény valamennyi feladatellátását, melyekből kiszűrhetővé váltak a prioritást élvező, visszatérő ellenőrzési feladatok. A 2010. évre tervezett ellenőrzések végrehajtása hatékonynak és eredményesnek minősíthető. Az ellenőrzési jelentésekben megfogalmazott megállapítások alapján megtettük észrevételeinket, javaslatainkat, melyek hatásaként a hibák kijavításra kerültek, a felvetett problémákra megoldást találtunk.

Az ellátandó feladatok nagyságrendjéhez igazodva a belső ellenőrzés átlagos létszáma 2,5 fő volt, melyből egy fő belső ellenőrzési vezető, egy fő állandó főfoglalkozású, további egy fő pedig, részfoglalkozásban határozott időre foglalkoztatott belső ellenőrként látta el feladatát.

Programok, rendezvények

A 2010. év igencsak bővelkedett rendezvényekben, ami jelentős részben a TÁMOP pályázat által biztosított anyagi forrásnak köszönhető. Ezek a változatos és sikeres programok tovább erősítették az intézmény ismertségét, kultúráközvetítő szerepét. A könyvtárainkban megtartott programok népszerűsége nőtt, látogatottsága növekedett az elmúlt évben. A rendezvények műfajilag és típusban széleskörű választékot nyújtottak az általános érdeklődésre számíttól a réteg, vagy speciális érdeklődést kielégítőig, a fiatalok számára szervezettől az idősek számára nyújtott műsorokig, a kiállításától a foglalkozásokig, a tanfolyamoktól a konferenciáig, évfordulós megemlékezésekig. Lehetőségeinkhez mérten együttműködtünk társzervezőkkel, szervezetekkel, társintézményekkel mind a szervezésben, mind a lebonyolításban.

Aktív részt vállaltunk olyan **országos programsorozatban**, mint a tavaszi Internet Fiesta, és az októberi Országos Családi Könyvtári Napok, Könyves Vasárnap.

Színházat, színházi bemutatókat vittünk könyvtárainkba (Központi Könyvtárban a Könyv-társzín előadásai: Kávéházak Pest-Budán, Saly Noémi előadása; Szép Ernő: Kávécarnok c. vígjáték bemutatója, „Megtöretett lélekkel, akárhogyis: lennem kell” Szilágyi Domokos-est, Családi böngészés a színház rejtélyes világában, a Madách Színház zenés műsora, Nem viccelek, csak játszom” Pregitzer Fruzsina estje, William Shakespeare: A vihar c. bábdráma Deák Ferenc Könyvtárban).

A könyvtárakban egész évben folyamatosan rendeztek mind könyv-, foto-, irodalmi vagy képzőművészeti **kiállításokat** (Nepál: A kathmandui esküvőtől a muktinathi zarándokhelyig, Voith Sipos Erzsébet fotókiállítása, Álomvilág: Balvinszky Orsolya tapintható festményei, CHINDEU-kiállítás, Kávéházi élet Budapesten: fotók, vendéglátói kiadványok, aprónyomtatványok kiállítása, Songs – Gottl Egon fotóművész kiállítása, Hajdan volt idők szépasszonyai nyomában: Decsi Ilona „luca” grafikai kiállítása, Vén Zoltán grafikusművész SEX-EX-HEX LIBRIS című kiállítása a Központi Könyvtárban, az ARTOTÉKA kiállításai, Válogatás 60 év grafikáiból kiállítás a X/4. Kőbányai Könyvtárban, „JA 32 – Fényes és sötét” című kiállítás a Költészet Napja alkalmából, Kádár Katalin grafikusművész kiállítása, Szávost Katalin iparművész grafikai kiállítása, Rajzkiállítás a XXII/3. Budafoki Könyvtárban a 2009/2010-es tanévben a kerületi rajzverseny résztvevőinek pályamunkáiból, Aknay Tibor fotókiállítása a III/5. Békásmegyeri Könyvtárban, Fürst Györgyné, kerületi csipkeverő munkáiból, „Csupa csipke” kiállítás a XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtárban, „Adj egy-egy nyugodt órát magadnak...” címmel Cs. Hajdú Ilona amatőr festő alkotásaiból kiállítás a XXI/3. Szent István úti könyvtárban, Pillanatképek a megújuló Belvárosról címmel Szurok István fotókiállítása a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtárban, Alkotó olvasók kiállítása a XXIII/1. Grassalkovich úti könyvtárban, Folyamatos jelen című kiállítás sorozat, melyen a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatóinak alkotásai folyamatos kiállítás keretében tekinthetők meg a XIV/4. Bosnyák utcai Könyvtárban, a XIV/1. Kassák Könyvtárban Teszák Sándor grafikus és Dorogi Ferenc Miklós szobrász tárlata).

Versenyeket szerveztek, **pályázatokat** hirdettek könyvtáraink (a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár angol nyelvű internetes játéka: Mark Twain (1835–1910), Bod Péter Könyvtárhasználói Verseny a XIV/4. Füredi Könyvtárban, Rajzpályázat a Krisztinavárosban, VII. Janikovszky Éva meseíró pályázat az egész hálózatban, Illusztrációs pályázat Fekete István művei alapján a VII/2. Deák Ferenc Könyvtár szervezésében: Berekbéli Barangolás, A családban marad... internetes irodalmi játék könyvszerető családok részére a budai könyvtárakban, Könyv Kockában a II/4. Török utcai könyvtár internetes játéka, Romhányi József Versmondó Verseny a XXII/3. Budafoki Könyvtárban, A falusi turizmus arcai - fotópályázat, Receptverseny a Központi Könyvtárban).

Régi tradíciója van az intézményünkben működő különböző **kluboknak**, amelyek ebben az évben is színes programot biztosítottak a tagjaiknak (Manga FÉSZEK: japán képregény klub fiataloknak, manga rajongóknak a Magyar Anime Társasággal a Központi Könyvtárban, MarGO (Maradjunk Gondolkodó Olvasók) Könyvklub a XXII/3. Budafoki Könyvtárban, Kreatív Klub a XXI/3. Szent István úti könyvtárban, Baba-mama Klub a XV/3. Zsókavár utcai könyvtárban, Karaván Klub, Krimis Kedvelők Klubja és Idegen nyelvek klubja a X/4. Kőbányai Könyvtárban, XIV/4. Füredi Könyvtárban Ezoterikus Klub, XV/3. Eötvös utcai könyvtárban 5. évfordulójához érkezett a Krúdy Kör, Asztrológiai Klub a XVI/1. Rákosi úti Könyvtárban, Baba-mama Klubok).

A különböző tematikájú és típusú könyvtári **foglalkozások** igen népszerűek minden korosztály körében. Az egész hálózatban rendszeresen megtartott óvodások és iskolások könyvtári foglalkozása egyben a könyvtárba szoktatást, az olvasásra való nevelést, olvasásfejlesztést célozzák (irodalmi órák, könyvtárhasználati bemutatók, kézműves foglalkozások, jeles napok megtartása: Irodalmi játszóház, Régi idők mozija (diavetítés) a XV/3. Zsókavár utcai könyvtárban, Mesedélután a VIII/2. Kálvária téri könyvtárban, Benedek Elek meséi a XIV/4. Füredi Könyvtárban).

Ismeretterjesztő előadások (Tanulási lehetőségek az Európai Unióban c. sorozat a XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban, Méltósággal, szépen öregedni c. előadássorozat a IX/1. Börzsöny utcai könyvtárban, a VIII/2. Kálvária téri könyvtárban a Józsefvárosi Irodalmi kör mutatta be

„Nekünk nyolc” c. irodalmi lapjukat, a Zsókovári Esték sorozat a XV/3. Zsókovár utcai könyvtárban, a Kassák Könyvtárban A világegység kiépülése - dr. Vankó Zsuzsa előadása), **konferenciák** („Könyvtárak a veszélyeztetett élethelyzetű gyerekekért és fiatal felnőttekért”, „Kép és krónika” (médiatörténeti előadások) című konferenciák), **évfordulók és a jeles napok megtartása** (Erkel-Év, 150 éve született Csehov- a VIII/2. Kálvária téri könyvtárban, Mark Twain születésének 175. évfordulója a XVIII/4. Rákoskeresztúri Könyvtárban, a Központi Könyvtár, Zenei gyűjteményében dokumentumkiállítás a 200 éve született Frédéric Chopinról, a Magyar Kultúra Napja, a Népmese Napja, a március 15-i megemlékezések a könyvtárainkban) **író-olvasó találkozók** (Lackfi János író-olvasó találkozója a IV/1. Király utcai könyvtárban, Bán Zsófia író, esszéista, kritikus és Lángh Júlia író, műfordító; Kiss Judit Ágnes és Kántor Péter költő, majd a legnagyobb érdeklődést kiváltó Parti Nagy Lajos és Závada Pál az 1. régióban) az egész évben folyamatosan megtartott **Internet felhasználói képzések** az egész könyvtári hálózatban, a **közösségi társasjátékok** (Társasozz a könyvtárban! Érdekes játékok gyerekeknek, felnőtteknek az XII/1. Ugocsa utcai könyvtárban, interaktív játszóház a Kő-bányai Könyvtárban, a Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtárában,) folyamatosan nagy érdeklődéssel kísért rendezvényei voltak intézményünknek.

Bekapcsolódtunk a **kerületek kulturális eseményeibe**, rendezvényeibe (V. kerület: Lipót Napok, Budapest krónikásai: felolvasások, beszélgetések a Szabó Ervin téren (Urbitális Majális-program a Nadír Projekttel), IX. kerület: Jeges Majális, Ferenc Napi Búcsú, III., XI. kerület: Ünnepi Könyvhét, XI. kerület: Kerület Napja, XXII. kerület: Budafoki Napok rendezvénysorozat, Újpesti Városnapok, Angyalföldi Napok, Pestújhelyi Napok, Szent László Napok, Szeptember Fesztivál, Havanna Napok, Wekerle Napok Erzsébet napi Kulturális Fesztivál, Csepeli Helytörténeti Napok, Soroksári Napok) amivel ismertségünket és kapcsolatainkat tovább erősítettük.

A könyvtár számára **bemutatózási lehetőséget** biztosító rendezvényen jelent meg könyvtárunk, így sikerrel vettünk részt augusztus hónapban a Sziget Fesztiválon a szegénység és kirekesztés elleni küzdelem éve tematikájához kapcsolódó programokkal, szeptemberben az ELTE Könyvtári Napon. Szolgáltatásaink alkalmi kitelepüléssel, bemutatózó slideshow-val, reklámanyagok segítségével ismertettük meg a könyvtár szolgáltatásait potenciális olvasóinkkal. Hasonlóan mutatkoztunk be októberben a Millenárison rendezett Európai Unió által támogatott Youth on the Move programon. November hónap folyamán részt vettünk a Szociális Expo-n. A kétnapos rendezvényen bemutattuk a hátrányos helyzetű fiatalok számára szervezett mentori szolgálatot.

A programok és rendezvények összesített listája döntő bizonyítéka annak a kultúrát támogató és közvetítő tevékenységnek, amelyet könyvtárunk évek óta sikeresen végez, amelynek nyertesei olvasóink, akik ezeket rendszeresen látogatják, és folyamatosan részt vesznek benne.

Kapcsolatok – PR

Korábbi kapcsolataink fenntartására és újabbak kialakítására törekedtünk az év folyamán. Az önkormányzatokkal, a kerületi oktatási és kulturális intézményekkel, civil szervezetekkel, egyesületekkel, könyvkiadókkal, szerkesztőségekkel meglévő kapcsolataink hatékony együttműködést eredményeztek könyvtárainkkal.

- **Nemzetközi szakmai kapcsolatok:** Külföldi könyvtárak munkatársait több alkalommal könyvtárlátogatásra és szakmai konzultációra fogadtuk ezzel is ápolva nemzetközi kapcsolatainkat. Évek óta tagja intézményünk az **IFLA / International Federation of Library Associations/** nemzetközi szakmai szervezetnek. Az IFLA fővárosi könyvtárakat összefogó szekciójának éves, Zágrábban megtartott konferenciáján részt vettünk 2010-ben. Az **IBBY Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsának Magyarországi Egyesületével** az

együttműködés több évre tekint vissza, azáltal is, hogy munkatársaink a szervezet Magyar Szekciójának elnökségi tagjai. Ugyancsak eredményes az együttműködés a **Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetségével / AIBM /**, amelynek munkájában több éve eredményesen részt vállalunk.

- A British Council-lal továbbra is jó kapcsolatot ápolunk. Munkatársaink részt vettek a British Council éves konferenciáján, szakmai tanácskozásain és továbbképzésein. Kapcsolatot tartottunk a Goethe Intézettel és könyvtárával fogadtuk a Goethe Intézet látogatóit A Francia Intézettől két alkalommal kaptunk könyveket, hogy könyvtárunk minél szélesebb körű francia nyelvű tájékoztatást nyújthasson.
- **Hazai szakmai kapcsolatok:** Az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel (IKSZ), a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Társadalomtudományi, Zenei és a Helyismereti szekciójával, a MOKKA-R Régi Nyomtatványok Tagozatával, a Publika Magyar Könyvtári Körrel, a Könyvtári Intézettel, a Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központtal, a Neumann Házzal, a Magyar Szociológiai Társasággal hagyományosan jó szakmai kapcsolata van könyvtárunknak. Munkatársaink számos magyarországi könyvtári szakmai szervezetnek egyéni tagjai: a HUNRA Magyar Olvasástársaság, a MKE, Magyar Internet Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár Alapítvány.
Közös programokat szerveztünk a Szépművészeti Múzeummal, a Magyar Nemzeti Múzeummal (a Nagy KUL-TÚRA című foglalkozássorozataink 2010 tavaszán fejeződtek be, a „Félhold árnyékában, sasnak körme közt” című, a törökkorszakot felölelő programot a Magyar Nemzeti Múzeummal közösen bonyolítottuk) a Magyar Reklámszövetséggel (Budapest Gyűjtemény- konferencia, kiállítás), a Balassi Intézettel.
- **TÁMOP:** A TÁMOP mentori szolgálat, a „Beszéljünk róla!” olvasásfejlesztő tréning kapcsán együttműködési megállapodást kötöttünk Budapest Főváros Önkormányzatának Módszertani Gyermekvédelmi Szakszolgálatával, együttműködő partnerünk a Szociális Innováció Alapítvány. Felvettük a kapcsolatot és együttműködünk a következő intézményekkel: Fészek Egyesület, Bokréta Lakásotthonok, József Attila Gyermekotthon, Kaffka Gyermekotthon, Hűvösvölgyi Gyermekotthon, Diótörés Alapítvány, Rákospalotai Leánynevelő Intézet, Kertész utcai Általános Iskola, Jó Pásztor Anyaotthon, Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium. A TÁMOP médiaismereti foglalkozások megvalósításában együttműködő partnerünk az Infónia Alapítvány. A TÁMOP zenei szolgáltatásfejlesztés során együttműködő partnerünk az MTA Zenetudományi Intézet, valamint az ELTE Ének-zenei tanszék. Együttműködési megállapodást kötöttünk a Jazz Oktatási és Kutatási Alapítvánnyal a Jazz-klub sorozatunk előadóit és anyagát ők biztosítják.
- **Civil kapcsolatok:** Egyre nagyobb szerepet kap mindennapi életünkben a civil szféra és szervezetei, amelyek számos változatos és hiánypótló feladatot látnak el. Intézményünk együttműködése ezekkel a szervezetekkel évek óta példaértékű (a Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület, a Szeglet Irodalmi Társaság, a Savoyai Jenő Asztaltársaság Budafokon, Nyék - Kurucles Egyesület a Hűvösvölgyi úton, a Szépírók Társasága a Krisztinavárosban, a Délután Alapítvány és a Kultucca a Ferencvárosban; Városvédők II. kerületi csoportja a Török utcában, Magyar Turista Egyesület a Terézvárosi Gyermekkönyvtárban, Újpesti Lokálpatrióták Egyesületével).

Különösen fontos a kapcsolattartás olyan intézményekkel, mint a **Pedagógiai Szolgáltató Központokkal, szociális gondozókkal, Öregek napközi Otthonával és a nyugdíjas házakkal** (Szociális Gondozóközpont Ezüstkor Idősek Otthona, Derűs Alkony Idősek Klubja, VII. kerületi Idősek Otthona), mert valamilyen szempontból hátrányos helyzetűek igényeit elégítik ki, akik az együttműködés nélkül nem vagy alig vennék igénybe a könyvtári

szolgáltatásokat. A hálózatunkban évek óta sikeresen működő „**Könyvet házhoz**” szolgáltatás fennmaradása a régiók könyvtáraiban egyre inkább a munkatársak vállalásának függvénye - 2010-ben egyre kevesebb. kerületi önkormányzat biztosított gépkocsit a házhozszállításra. Az önkormányzatok támogatásának elmaradása egy nagyon igényelt szolgáltatás minőségi visszaeséséhez és/vagy annak megszűnéséhez vezet.

Média kapcsolatok

- **Lakossági tájékoztatás:** Kiemelkedő jelentőséggel bírt és nagy hangsúlyt kapott a könyvtár életében a lakossággal fenntartott közvetett és közvetlen kapcsolat. A könyvtár összes munkatársa magáénak érzi azt a feladatot, hogy intézményünket, mint kultúraközvetítő intézményt népszerűsítse, ismertségét növelje, az itt folyó munkáról, szolgáltatásokról, programokról tájékoztasson. A tájékoztatás minden rendelkezésre álló formáját igyekszünk a lehetőségekhez mérten kihasználni, hogy hatékonyan, eredményesen és folyamatosan hírt adjunk az itt folyó munkáról, aktualitásokról, rendezvényekről.
- **Sajtókapcsolataink** tovább bővültek az év folyamán. A TÁMOP projekthez kapcsolódó publikálási kötelezettség nyomán számos cikk, rádióriport, TV interjú, sajtóbeszélgetésen adtunk hírt a médiaismeret és a szociális alprojektekéről, a könyvtár szolgáltatásairól, a könyvtárban folyó rendezvényekről. Kiemelten sikerrel hirdettük a helyi lapokban (METRO Újság, Józsefvárosi Újság, a Várnegyed, a Budai Polgár, a Hegyvidék, az Óbuda Újság, a Városházi Híradó és a Helyi Téma) és internetes hírportálokon az Országos Családi Könyvtári Napok helyi programjait. A műsorajánló kiadványokban és társintézmények portáljain, rendezvényi portálokon rendszeresen közzé tesszük aktuális programjainkat. Együttműködési megállapodást kötöttünk a Fidelio zenei portál és műsorfüzet szerkesztőségével, rendszeresen hírt adnak zenei programjainkról. Az országos programsorozatok hirdetéseit (Internet Fiesta, Országos Családi Könyvtári Napok, Könyves Vasárnap) felhasználtuk intézményünk népszerűsítésére is.

- **Internetes** megjelenésünk egyre kiterjedtebb. Az online sajtó szívesen választja témájául könyvtárunkat. Kihasználjuk az iwiw és a Facebook közösségi oldalak adta PR lehetőségeket, olvasóink gyors és hatékony tájékoztatása érdekében. Hírleveleinkre a sajtó és a média számos képviselője feliratkozott.

A távhasználat 23%-al nőtt az előző évhez képest. 2010-ben az információs vonalakra érkező telefonhívások száma jelentősen nőtt a korábbi évekhez képest, de nőtt a honlapról elérhető távoli hozzáférésű adatbázisok használata is. Internetes portáloldalaink látogatottsága összességében 53%-al nőtt.

- A média szereplői továbbra is szívesen választják riportok, műsorok színhelyéül könyvtárunkat, de könyvtári témában is szívesen adnak hírt szolgáltatásainkról.

Elismerések, kitüntetések

A Magyar Köztársaság Elnöke 2010-ben **dr. Burián Antalné** gazdasági igazgató helyettesnek a **Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt kitüntetés**et adományozta.

Az Oktatási és Kulturális Miniszter „**Miniszteri Elismerés**”-ben **részesítette Gerebenné Tóth Évát**, a XII. kerület, Ugocsa utcai könyvtár munkatársát, és **Haszonné Kiss Katalint**, a Zenei gyűjtemény vezetőjét.

A **Magyar Könyvtárosok Egyesülete Emlékérmét** kapta **Budavári Klára**, az MKE Gyermek-könyvtáros Szekció elnöke.

A Nemzeti Erőforrás Miniszter nevében a Kulturális Államtitkár 2010. október 22-én **dr. Katsányi Sándort Széchényi Ferenc-díjjal tüntette ki**.

A 2010. október 13-i **Könyvtárosok Napján** az alábbi elismerések és kitüntetések átadására került sor:

In Honorem Artis Bibliothecariensis díjat kapott:

Bándoli Katalin a Zenei gyűjtemény csoportvezetője

Nyugdíjba vonulásuk alkalmából Szabó Ervin Emlékgyűrűt kapott:

Böszörményi Zoltán a Szerzeményezési és feldolgozó osztály munkatársa
Hegedűs György a XIII/8. Dagály utcai könyvtár munkatársa
Simorjai Andrásné a XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár munkatársa
dr. Szatmári Istvánné a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár vezetője

Tanácsosi címet kapott:

Lévai Klára a XVIII/3. Thököly úti könyvtár munkatársa
Nagy Zita a Budapest Gyűjtemény munkatársa

Főmunkatársi címet kapott:

Juhász Zsuzsanna a Főigazgatói titkárság munkatársa

Munkatársi címet kapott:

Fábián Györgyné a 2. sz. régióközpont munkatársa

Főigazgatói dicséretben részesült:

Csopaki Orsolya a Központi Könyvtár rendezvényszervezője
Deák Hunorné a IV/1. Király utcai könyvtár takarítója
Dienes Éva a Központi Könyvtár Gyerekkönyvtár csoportvezetője
Fábián Andrea a III/2. Csillaghegyi Könyvtár vezetője
Hardi Orsolya a Pénzügyi osztály előadója
Horváth Péterné a XV/4. Szűcs István utcai könyvtár vezetője
Kovács Vladimir az Üzemfenntartási osztály takarító, ruhatáros, segédmunkás munkatársa
Kubikné Molnár, Márta a Szerzeményezési és feldolgozó osztály munkatársa
Kurucz Viktória a XI/6. Karinthy Frigyes Könyvtár könyvtárosa
Liszka Zsuzsa a Zenei gyűjtemény munkatársa
Nagy Gabriella az Informatikai osztály rendszerinformatikus munkatársa
Németh Csaba a XIII/8. Dagály utcai könyvtár szaktájékoztató munkatársa
Orosz Livia a Műszaki osztály munkatársa
Őri Lászlóné a XVIII/3. Thököly úti könyvtár takarító munkatársa
Péter Márta a Kölcsönzési és raktári osztály csoportvezetője
Popovics Beatrix a X/4. Kőbányai Könyvtár munkatársa
dr. Szatmári Istvánné a XII/1. Ugocsa utcai könyvtár vezetője
Teleki Sándorné a Kötészet munkatársa
Varró Erika a III/7. Krúdy Gyula Könyvtár vezetője

Szabó Ervin Emléklap kitüntetést kapott:

Buzekné Tusják Andrea
Varga Gabriella Mónika

a Pénzügyi osztály megbízott vezetője
a XXII/3. Budafoki Könyvtár vezetője

Pro Bibliotheca Civica kitüntetést kapott:

Holczman Györgyné

a XXI/1. II. Rákóczi Ferenc úti könyvtár vezetője

Budapest, 2011. március 10.

dr. Fodor Péter
főigazgató